

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU ÜYESİ VE
SEKTÖREL POLİTİKALAR KOMİSYONU BAŞKANI
NEZİH BARUT'UN
“SANAYİ POLİTİKASI VE CARİ AÇIK İLİŞKİSİ”
SEMİNERİ AÇILIŞ KONUŞMASI

16 Mayıs 2012
Tekfen Tower, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Değerli katılımcılar,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bugün burada TÜSİAD-Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu ile birlikte Türkiye’de son dönemde gündemde oldukça fazla yer alan cari açık-sanayi ilişkisini kamu, özel sektör ve akademisyenlerden oluşan değerli katılımcılarımızla değerlendirmek amacıyla düzenlediğimiz **“Sanayi Politikası ve Cari Açık İlişkisi”** başlıklı seminerimize hoş geldiniz.

Cari işlemler dengesini küresel bir perspektifte değerlendirdiğimizde, G20 ülkeleri içerisindeki gelişmekte olan ekonomilerde, büyüme ve dış denge arasındaki ilişkinin genel olarak petrol geliri ve tasarruf-yatırım dengesi etrafında geliştiğini görüyoruz.

Uluslararası Para Fonu’nun Nisan 2012 Dünya Ekonomik Görünüm Raporu Veritabanı verilerine göre, G20 ülkeleri içerisinde, Arjantin, Brezilya, Çin, Hindistan, Endonezya, Meksika, Rusya, Güney Afrika, Suudi Arabistan ve Türkiye’de dış denge ve büyüme arasındaki ilişki önemli farklılıklar göstermekte. Söz konusu bu farklılıkları etkileyen temel etkenlerin başında, enerji ithalatı ile dış talebin büyümeye katkısı gelmekte. Özellikle petrol ve doğalgaz ihracatçısı ülkeler, yüksek dış ticaret ve cari fazlaları sayesinde, gelişmiş ülke ortalamalarının oldukça üzerinde büyüme oranları elde edebiliyorlar.

Dengenin diğer tarafında ise petrol ithalatçısı olan, ancak son yıllarda oldukça yüksek büyüme hızlarını yakalamış ülkeler bulunmakta. Türkiye bu ülkelerin başında gelmekle birlikte, milli gelire kıyasla tasarruflarının düşüklüğü ve cari açığının genişliği ile de dikkat çekmektedir. Bu doğrultuda, ülkemiz, %9'lara varan büyüme hızıyla G20 içerisinde üçüncü sıradayken, eş zamanlı olarak cari açık/GSYH oranları yükselerek 2011 yılında %10'luk bir seviye ile G20 içerisinde en yüksek seviyeye geliyor. Türkiye büyüme ile hızla artan cari açık oranı açısından tekil bir örnek oluşturmakta ve bu eğilim, sorunun yapısal unsurlarına da işaret etmektedir.

Ancak burada şunu ifade etmek isterim ki cari işlemler dengesi özü itibarıyla bir karne niteliği taşımaktadır. Cari işlemler dengesini etkileyen değişik birçok yatay kesit mevcut. İthalat bağımlılığı, ihracat ve inovasyon yetersizliği gibi bu noktada farklı birçok gerekçemiz mevcut. Ancak bizim bu seminerde yanıt aradığımız soru cari işlemler açığı sorunsalını çözecek bir politika demeti bulunup bulunmadığı. Bu sorunu aşmak için makro politikalar ile yapabileceklerimiz sınırlı. Geçtiğimiz günlerde düzenlenen CEO Forumunda da bir kere daha teyit edildiği üzere makro bazlı politikalar ile bu dengeyi 1 ile 1.5 puan arasında değişen bir değerde etkileyebiliyorsunuz. Bu çerçevede değişik politika arayışlarından en önemlisi büyük enerji ithalatımız nedeniyle enerji politikası gibi gözüküyor.

Enerjide dışa bağımlı bir ülke olması nedeniyle, Türkiye’de enerji bileşeninin milli gelire oranı yılda ortalama %4 civarında bir açık veriyor. Son yıllarda, petrol ve doğal gaz fiyatlarındaki yükseliş nedeniyle 2011 yılında enerji bileşeninin milli gelire oranı %6 seviyesini bile aşmış ve tek başına cari açığın %60’ından fazlasını oluşturur hale gelmiştir. Bu doğrultuda bugün belki de tartışmamız gereken konulardan biri de enerjiyi dışarıda bırakarak cari açık sorunsalıyla ne ölçüde başa çıkabileceğimiz. Bu bağlamda, yüksek bir kalkınma hızına ulaşmasını arzu ettiğimiz ülkemizin enerji talebinin halihazırda büyüme oranının üzerinde seyrettiğini de göz önünde bulundurarak cari açığın giderek Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ortak sorumluluk alanına giren bir olgu olduğunu gözlemlemekteyiz.

İşte burada Türkiye'nin mevcut üretim yapısına dönmemiz gerekli. Ara malında da %70 oranında ithalata bağımlı olduğumuz bilinen bir gerçek. Bunun değişmesi için son dönemde Ekonomi Bakanlığımızın iki yeni girişimi oldu. Bunlardan bir tanesi bugün burada Sayın Ömür Demir KIZILARSLAN tarafından daha detaylı şekilde aktarılacağını düşündüğümüz Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES), bir diğeri de geçtiğimiz teşvik paketlerinden farklı olarak kısmi olarak bu strateji üzerine inşa edilmiş olan yeni teşvik sistemi. Özellikle henüz detaylarına haiz olmasak da, teşvik paketinde yeni yatırımlara sağlanacak olanakları orta vadede bu yapının dönüşmesi yönünde stratejik bir adım olduğunu umuyoruz.

Ancak, tabii bu önlemler özellikle yeni yatırımlara yönelik. Halbuki, Türkiye'nin mevcut üretim yapısını dönüştürmekten bahsediyorsak yatırım ve iş yapma ortamımızı da bu perspektifle dönüştürmemiz şart. Rekabetçi bir sanayi yapısı için toplam faktör verimliliğimizi artırmamız gerekiyor. Bunun için de daha inovatif bir üretim süreci ile daha etkili bir iş yapma ortamının sağlanması amaçlanmalıdır. İşte bu bakış açısı ile TÜSİAD olarak geçtiğimiz haftalarda açıklanan gerek teşvik, gerekse tasarruf paketlerinin geçtiğimiz sene ivmelenen kapsamlı bir reform sürecinin bir parçası olduğunu dile getirmiştik. Bildiğiniz gibi; küresel finansal kriz ile birlikte makroekonomik dengelerdeki istikrarın korunabilmesi için mikro reform odaklı sanayi politikalarının önemi daha iyi anlaşıldı. Bunun için de TÜSİAD olarak başta Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu ve 2010 yılında dinamik bir yapıda oluşturulan sanayi stratejisi olmak üzere geliştirilen değişik araçlara elimizden gelen katkıyı yapıyor ve hedeflerine ulaşmaları için her platformda destek vermeye çalışıyoruz. Zira gerek YOİKK, gerekse Sanayi Stratejisi içerisinde gerçekleştirilmesi hedeflenen eylem planlarının tamamlanması aynı zamanda cari açık sorunsalının yapısal nedenleri arasında saydığımız iş yapma ortamının dönüşümünün de sağlanması anlamına geliyor. Bu doğrultuda söz konusu belgeleri sanayinin rekabet gücünü artırmaya dönük yatay yaklaşımları içeren analitik araçlar olarak çok değerli buluyor ve destekliyoruz. Burada önemle üzerinde durmak istediğim, Ekonomi ve Sanayi Bakanlıklarımız tarafından başlatılmış olan bu zihniyet dönüşümünün ve cari işlemler dengesinin sanayi politikası ile doğrudan ilişkilendirilmesinin sorununun çözümü açısından büyük öneme sahip olduğudur.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.